

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА,
плани семінарських занять та методичні вказівки
до вивчення дисципліни
“ МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ” ,
призначені для студентів, які очно навчаються за програмою підготовки
бакалаврів, за спеціальністю

8.073 – Менеджмент

Дніпро НМетАУ 2016

Зміст

1. Робоча програма з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»
2. Плани семінарських занять з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»
3. Тематика рефератів з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»
4. Питання для підсумкового контролю з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»
5. Тестові завдання з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»

1.Програма навчальної дисципліни

Розподіл навчальних годин (Денна форма навчання)

	Усього	Чверті
		10
Усього годин за навчальним планом, у тому числі:	90	90
Аудиторні заняття, з них:	40	40
Лекції	24	24
Лабораторні роботи	0	0
Практичні заняття	0	0
Семінарські заняття	16	16
Самостійна робота, у тому числі при:	50	50
підготовці до аудиторних занять	17	17
підготовці до модульного контролю	9	9
виконанні курсових проектів (робіт)	0	0
виконанні індивідуальних завдань	0	0
опрацюванні розділів програми, які не викладаються на лекціях	24	24
Заходи семестрового контролю		екзамен

Характеристика дисципліни

Навчальна дисципліна "Міжнародні економічні відносини" є нормативною і входить до циклу дисциплін природничо-наукового блоку.

Мета вивчення дисципліни – формування у майбутніх менеджерів системи спеціальних знань з проблем розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин (МЕВ) для фундаментальної та спеціальної освіти та для практичної діяльності за фахом.

Завдання дисципліни - вивчення сутності міжнародної економічної системи та закономірностей її розвитку.

Предмет дисципліни - система міжнародних економічних відносин, що складаються між національними економіками світу в умовах глобалізації. У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**: основні принципи функціонування та регулювання міжнародної економічної системи.

вміти: аналізувати ефективність функціонування міжнародної торгівлі, міжнародної міграції робочої сили і капіталу, міжнародної валютної системи і використовувати отримані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності України.

Критерії успішності – отримання позитивних оцінок на семінарських заняттях, при виконанні тестових контрольних робіт.

Засоби діагностики успішності навчання – комплект завдань для контрольних робіт і тестових завдань.

Зв'язок з іншими дисциплінами – базується на знаннях та вміннях, набутих при вивченні дисципліни: "Економічна теорія" ("Основи економічної теорії"). Передусє вивченню дисципліни «Менеджмент».

Структура дисципліни

Модуль	Тема лекції (заняття) та обсяг, годин	Шифр змістового модуля	Захід модульного контролю	
1	Світова економіка: зміст і еволюція. Світовий ринок товарів та послуг			
	<u>Лекції</u>		Екзамен	
	1. Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини (МЕВ)».			
	Тема 2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ	2		
	2. Тема 3. МЕВ у системі світового господарства і проблеми їх розвитку. Тема 4. Еволюційні періоди формування МЕВ.	2		
	3. Тема 5. Середовище розвитку МЕВ. Тема 6. Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ.	2		
	4. Тема 7. Міжнародний поділ праці як об'єктивна основа МЕВ. Тема 8. Загальні проблеми сучасних МЕВ.	2		
	5. Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ). Тема 10. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЕВ.	2		
	<u>Семінари</u>			
	1. Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини (МЕВ)».			
	Тема 2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ.	4		
	2. Тема 3. МЕВ у системі світового господарства і проблеми їх розвитку. Тема 5. Середовище розвитку МЕВ. Тема 6. Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ. Тема 7. Міжнародний поділ праці як об'єктивна основа МЕВ.	2		
	<u>Самостійна робота</u>			
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>			
	1. Україна на світовому ринку товарів і послуг.	6		
Підготовка до аудиторних занять	5			
Підготовка та складання екзамену	3			
Усього:	30			

Рух факторів виробництва у світовій економіці. Світова валютна система і міжнародні розрахунки

		Екзамен
<u>Лекції</u>		
2	1. Тема 11. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво. Тема 12. Міжнародні науково-технічні відносини.	2
	2. Тема 13. Міжнародна міграція робочої сили.	2
	3. Тема 14. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини. Тема 15. Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу	2
	4. Тема 16. Міжнародні організації з регулювання валютних відносин. Тема 17. Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання.	2
	5. Тема 18. МЕВ у сфері послуг. Тема 19. Міжнародні транспортні відносини.	2
<u>Семінари</u>		
	1. Тема 13. Міжнародна міграція робочої сили. Тема 14. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини. Тема 15. Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу. Тема 17. Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання. Тема 17. Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання.	4
<u>Самостійна робота</u>		
<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>		
	1. Платіжний баланс України.	6
	Підготовка до аудиторних занять	7
	Підготовка та складання екзамену	3
	Усього:	30

Міжнародна економічна інтеграція та глобалізація			
3	<u>Лекції</u>		Екзамен
	1. Тема 20. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків.	2	
	2. Тема 21. Економічна єдність світу і глобальні проблеми СГ і МЄВ.	2	
	<u>Семінари</u>		
	1. Тема 20. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків. Тема 21. Економічна єдність світу і глобальні проблеми СГ і МЄВ.	6	
	<u>Самостійна робота</u>		
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>		
	1. Євроінтеграційний вибір України.	12	
	Підготовка до аудиторних занять	5	
	Підготовка та складання екзамену	3	
	Усього: 30		

Зміст дисципліни

Лекційний курс

№№ з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини (МЕВ)». Тема 2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ. Предмет вивчення курсу «МЕВ», його місце серед інших економічних дисциплін; структура і логіка викладання. Значення в підготовці спеціалістів. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу, його інформаційно-методичне забезпечення. МЕВ як економічна категорія. Суттєвість МЕВ, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку. Рівні розвитку МЕВ: функціональні, економічні, територіальні, за суб'єктами діяльності. Особливості розвитку МЕВ на сучасному етапі. Роль МЕВ у процесі інтеграції України в систему світогосподарських зв'язків. Світове господарство: сутність, елементи і суб'єкти, формування, фактори розвитку. Міжнародна господарча взаємодія. Якісний і кількісний аспекти розвитку СГ. Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку. Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу та їх типологія. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу. Соціально-економічний принцип систематизації країн світу. Країни Організації Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР). Три центри економічного розвитку. Малі привілейовані нації. Країни переселенського капіталізму. Країни середнього рівня розвитку. Країни, що розвиваються: поняття, загальні риси та місце у світовій економіці. Соціально-економічна структура. Країни з перехідною економікою, формування їх економічних угруповань і проблеми інтеграції у світову ринкову економіку. Країни централізованого планування. Місце окремих угруповань країн у СГ і МЕВ. Провідне значення промислово розвинутих країн. Проблема ліквідації економічної відсталості і неоколоніальної залежності країн, що розвиваються, особливості їх МЕВ. Реалізація Нового Міжнародного економічного порядку (НМЕП). Проблеми інтеграції у світове господарство країн з перехідною економікою, зміни у розвитку їх МЕВ. Проблеми інтеграції України у СГ.	2

**Тема 3. МЕН у системі світового господарства і проблеми їх розвитку.
Тема 4. Еволюційні періоди формування МЕН.**

МЕН як елемент структури СГ. Формування МЕН з розвитком СГ. Фактори розвитку МЕН у системі СГ. МЕН як необхідна умова розвитку і структурний елемент національних економік. Особливості МЕН окремих груп країн (промислово розвинутих, перехідних суспільств, країн, що розвиваються). Суб'єкти МЕН.

Еволюція МЕН як зміна їх типів. Формування світової ринкової економіки. Новий міжнародний економічний порядок (НМЕП) – як концепція перебудови МЕН.

Форми МЕН, їх взаємозв'язок.

Проблеми розвитку МЕН – глобальні та регіональні. Глобалізація СГ і МЕН як одна з головних ознак сучасного їх розвитку. Загострення діалогу «Північ-Південь». Якісні зміни діалогу «Схід-Захід» та внутрішньосистемних діалогів.

Місце України в системі МЕН.

Доколоніальний період розвитку МЕН. Зародження та розвиток міжобщинних господарських зв'язків. Міжнародні торговельні зв'язки стародавнього світу.

Міжнародні економічні відносини епохи середньовіччя.

Зовнішньоторговельні відносини при феодализмі. Зовнішньоекономічні зв'язки Київської Русі та Гетьманської держави. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Сходу – Китаю, країн Південних морів, Середньої та

Центральної Азії, Арабського Сходу. Колоніальний період формування МЕН.

Епоха Великих географічних відкриттів та їх вплив на розвиток МЕН. МЕН в умовах становлення індустріальної цивілізації. Зовнішня торгівля у період первісного нагромадження капіталу. МЕН монополістичного капіталізму.

Новий (неоколоніальний) період розвитку всесвітніх економічних зв'язків.

Світогосподарські зв'язки в найновіший період. Зростання єдності світового господарства. Сучасні проблеми розвитку МЕН.

3	Тема 5. Середовище розвитку МЕВ. Тема 6. Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ. Поняття середовища МЕВ, його структура і особливості. Природно-географічне середовище, основні його складові впливу на розвиток МЕВ. Економічне середовище формування МЕВ, стан ринкових відносин країн і особливості їх взаємовідносин. Економічні регулятори МЕВ. Політико-правове середовище. Особливості взаємодії політики і економіки в МЕВ. Політичні інтереси країн та регіонів. Політична стабільність і політичні ризики. Міжнародний тероризм як фактор формування політичного середовища. Правові регулятори МЕВ. Соціально-культурне середовище і його значення в розвитку МЕВ. Інфраструктура сучасних МЕВ. Роль транспорту і інформаційно-комунікаційних систем в розвитку МЕВ. Особливості дії економічних законів і закономірностей на міжнародному рівні. Протилежні сторони в МЕВ. Головні економічні закони розвитку СГ і МЕВ: інтернаціоналізація господарського життя, закон вартості, міжнародної конкуренції, нерівномірності економічного розвитку, міжнародного поділу праці, економічної інтеграції. Поняття та система принципів розвитку МЕВ, основні (загальні) і спеціальні принципи.	2
4	Тема 7. Міжнародний поділ праці як об'єктивна основа МЕВ. Тема 8. Загальні проблеми сучасних МЕВ. Система міжнародного поділу праці (МПП) та основні тенденції її розвитку у сучасних умовах. МПП – вихідна основа розвитку СГ і МЕВ. МПП як форма прояву суспільного поділу праці. Етапи розвитку МПП. Фактори поглиблення МПП. Вплив технологічної революції на МПП. Головні організаційно-економічні форми втілення МПП. Проблеми і передумови участі України в МПП. Глобальні і регіональні проблеми сучасності і загальні проблеми МЕВ. Соціально-економічні та політичні особливості розвитку МЕВ сучасного періоду: від конфронтації до співробітництва. Нові горизонти європейського співробітництва. Країни «третього світу» у системі МЕВ. Суперечності НМЕП та його еволюція. Загострення діалогу «Північ-Південь». Ісламський фактор розвитку МЕВ. Проблеми інтеграції нових незалежних держав (ННД) у світові міжнародні зв'язки. Фактори посилення економічної взаємозалежності країн, спільність конкретних економічних інтересів. Проблеми зовнішньої заборгованості в МЕВ. Форми, структура і масштаби зовнішньої заборгованості. Лібералізація зовнішньої торгівлі – загальна проблема сучасних МЕВ. Розвиток транснаціонального бізнесу та необхідність контролю за діяльністю ТНК. Проблеми розвитку міжсистемних та внутрішньосистемних діалогів.	2
5	Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ). Тема 10. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЕВ.	2

Тема 11. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво. Тема 12. Міжнародні науково-технічні відносини.

Загальні передумови розвитку міжнародної інвестиційної та виробничої діяльності. Міжнародний рух капіталу. «Інвестиційний клімат». Види зарубіжних інвестицій, їх масштаби. Зміни питомої ваги головних економічних центрів у вивозі капіталів. Основні потоки міжнародного капіталообміну. Особливості регулювання руху капіталу, вплив ТНК на його переміщення. Вивіз капіталу як фактор інтенсифікації міжнародної інвестиційної і виробничої діяльності. Іноземні інвестиції в економіці України.

Головні форми виробничого співробітництва. Роль НТР у його поглибленні. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування. Співробітництво на компенсаційній основі.

ТНК – головні суб`єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх суттєвість і еволюція, сучасна стратегія. Типи монопольних об`єднань.

Роль внутрішнього коопераційного обміну. Протиріччя між ТНК і національно-державною формою політичної організації суспільства. Регулювання діяльності ТНК.

Спільні підприємства (СП). Передумови і особливості розвитку спільного підприємництва. Організаційно-правові і економічні форми створення і функціонування СП. Масштаби, рівень і динаміка розвитку СП. Вільні економічні зони. Класифікація ВЕЗ, особливості функціонування. Діяльність ВЕЗ в різних країнах.

Передумови розвитку міжнародної підприємницької діяльності в Україні.

Передумови науково-технічного співробітництва (НТС). НТС як форма МЕВ. Традиційні і нові форми НТС країн світу. Вплив НТР на розвиток міжнародного НТС. Міжнародний рух технологій та механізм її передачі.

Сумісні наукові дослідження. Міжнародні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР). Обмін науково-технічними досягненнями і досвідом. Взаємні консультації з основних питань НТС. Розробка науково-технічних прогнозів. Співробітництво в галузі науково-технічної інформації, винахідництва та патентної справи. Сумісні наукові дослідження щодо захисту навколишнього середовища, у медицині, освоєнні космосу і Світового океану. Напрями НТС –

6

2

7	Тема 13. Міжнародна міграція робочої сили. Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили і етапи розвитку. Масштаби, форми і основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів. Види міжнародної міграції. Міжнародний ринок спеціалістів високої кваліфікації («золотих комірців») і проблема «відпливу умів». Роль НТР у розвитку міграції робочої сили, наукових і інженерно-технічних кадрів. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції. Міжнародна міграція робочої сили і платіжні баланси країн. Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили, головні регіони і центри її міжнародного тяжіння і експорту. Міжнародні монополії і ринок праці. Форми і засоби експлуатації робочих-іммігрантів. Вплив міжнародної економічної інтеграції на інтернаціоналізацію ринку праці. Державне і міжнародне регулювання трудової міграції. Міжнародна організація праці (МОП) і її роль у вирішенні питань безробіття і захисту прав трудящих. Програми стимулювання еластичності ринку праці і забезпечення зайнятості населення. Гнучкість ринку праці. Проблеми трудової міграції і ринку робочої сили в Україні.	2
8	Тема 14. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини. Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність і елементи. Поняття валюти і її види. Конвертованість валют. Валютний курс, його види. Валютний паритет. Крос-курс. Основні валютні операції. Котирування валют. Еволюція світової валютної системи. Перехід від золотого стандарту до вільного курсу. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи. Європейська валютна система. Валютно-фінансова система країн ЄС. Сутність валютно-фінансових відносин і механізм міжнародних розрахунків. Платіжний і розрахунковий баланси, їх структура. Баланс міжнародної заборгованості, її види. Нестабільність міжнародних розрахунків і основні проблеми платіжних балансів країн світу.	4

9	Тема 15. Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу. Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Сутність міжнародних кредитних відносин. Основні види кредитних угод. Умови надання кредитів. Кредитні міжбанківські ставки. Класифікація кредитів. Міжнародний рух капіталу як форма МЕВ. Різновиди формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів (СРПК), його функції. Різновидність операцій на СРПК. Світовий грошовий ринок і ринок цінних паперів. Операції сек`ютеризації. Сутність та особливості розвитку євrorинку. Євровалюта. Фактори розвитку євrorинку та його сектори. Міжнародні фінансові центри, передумови їх функціонування. Податкові гавані. Офшорні зони. Валютна і інституціональна структура СРПК. Система СВІФТ. Регіональні зміни у сфері зовнішніх позичань. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.	2

10	Тема 16. Міжнародні організації з регулювання валютних відносин. Тема 17. Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання. Міжнародна координація валютних відносин. Сутність міжнародного регулювання та його цілі. Група Світового банку, мета створення, функції, структура. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Багатостороннє інвестиційно-гарантійне агентство (БАГІ). Міжнародний валютний фонд (МВФ) як одна з головних фінансових організацій: компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності. Фонди МВФ. Програми МВФ в Україні. Банк міжнародних розрахунків (БМР) у системі регулювання валютно-кредитних відносин. Група десяти («Паризький клуб»). Лондонський клуб. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Акціонери банку, цілі, умови надання кредитів, фонди ЄБРР. Головні напрями діяльності ЄБРР в Україні. Європейський Інвестиційний банк (ЄІБ), особливості його діяльності. Регіональні банки реконструкції та розвитку в Африці, Азії, Латинській Америці, їх роль у кредитуванні країн, що розвиваються. Значення світового ринку послуг, передумови його формування. Специфічні риси міжнародної торгівлі послугами, її динаміка, структура і географічні напрями. Стан та перспективи міжнародної торгівлі ліцензіями та «ноу-хау». Види ліцензійних угод. Сучасні умови і фактори міжнародного обміну технологіями, форми їх передачі. Значення і обсяги міжнародної торгівлі ліцензіями. Особливості підготовки, оформлення і реалізації ліцензійних угод, головні країни-експортери ліцензій. Внутрішньофірмова ліцензійна торгівля. Міжнародний лізинг, його види. Лізинг за терміном оренди. Особливості рентінгу. Головні країни-експортери лізингових послуг. Значення міжнародного лізингу. Міжнародні інжинірингові та консультаційні послуги. Туристські послуги на світовому ринку. Міжнародні туристські потоки. Фактори розвитку міжнародного туризму. Страхові послуги. Франчайзинг в системі міжнародних послуг. Франчайз «торгова марка». Регулювання умов використання товарних знаків, Мадридська угода про їх міжнародну реєстрацію. Україна на міжнародному ринку послуг.	2
11	Тема 18. МЕВ у сфері послуг. Тема 19. Міжнародні транспортні відносини. Особливості світових ринків фрахтування за видами транспорту. Регулювання міжнародних транспортних відносин міжнародними транспортними організаціями та конвенціями. Проблеми участі України в міжнародних транспортних послугах.	2

12	Тема 20. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків. Необхідність і значення інтеграції України до СГ і МЕВ. Передумови входу України до світового економічного простору. Проблеми економічної безпеки. Трансформація структури зовнішньої торгівлі. Реалізація конкурентних переваг. Стабілізація виробництва та його структурна перебудова, залучення іноземних інвестицій. Створення конкурентного середовища. Досягнення експортно-імпоротної збалансованості. Зменшення рівня бартерного обміну. Національні економічні інтереси України у сфері МЕВ: регіональні, субрегіональні і локальні. Головні напрями розвитку МЕВ: розвиток двосторонніх міжнародних відносин, розширення участі у європейському регіональному співробітництві, співробітництво в межах СНД, членство в міжнародних організаціях. Пріоритети України в регіональному співробітництві. Проблеми співробітництва з ЄС. Нові регіональні напрями зовнішньоекономічних зв'язків України. Приєднання України до СОТ як довгостроковий фактор стабільного розвитку.	4
13	Тема 21. Економічна єдність світу і глобальні проблеми СГ і МЕВ. Формування економічної єдності світу. Поглиблення інтернаціоналізації СГ. Роль НТР в зближенні якісних характеристик сучасного виробництва Дематеріалізація і інтелектуалізація виробництва, зміна моделі економічного розвитку. Глобалізація економічного розвитку і роль МЕВ в установленні зв'язків національних економік зі світовим господарством і у формуванні Назва розділу/теми та її зміст елементів глобальної економіки. Світова економічна рівновага, механізм її регулювання. Рушійні сили і особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми. Моделі економічного розвитку. Транснаціоналізація світової економіки. Глобальні інвестиційні цикли. Глобальні проблеми СГ і МЕВ. Міжнародні економічні аспекти вирішення екологічних проблем. Шляхи розв'язання глобальної продовольчої проблеми. Глобальна ресурсна енергетична проблема. Безпека світової економіки. Координація міжнародної економічної політики.	4

Семінарські заняття

№№ з/п	Тема заняття та її зміст	Тривалість (годин)
1	Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини (МЕВ)». Тема 2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ. 1.1. Предмет вивчення курсу «МЕВ», його місце серед інших економічних дисциплін; структура і логіка викладання. Значення в підготовці спеціалістів. 1.2. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу, його інформаційно-методичне забезпечення. 1.3. МЕВ як економічна категорія. Суттєвість МЕВ, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку. 2.1. МЕВ як елемент структури СГ. Формування МЕВ з розвитком СГ. 2.2. Фактори розвитку МЕВ у системі СГ. МЕВ як необхідна умова розвитку і структурний елемент національних економік. 2.3. Особливості МЕВ окремих груп країн (промислово розвинутих, перехідних суспільств, країн, що розвиваються). Суб'єкти МЕВ.	4
2	Тема 3. МЕВ у системі світового господарства і проблеми їх розвитку. Тема 5. Середовище розвитку МЕВ. Тема 6. Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ. Тема 7. Міжнародний поділ праці як об'єктивна основа МЕВ. 3.1. Зростання єдності світового господарства. 3.2. Сучасні проблеми розвитку 5.1. Поняття середовища МЕВ, його структура і особливості. 5.2. Природно-географічне середовище, основні його складові впливу на розвиток МЕВ. 5.3. Економічне середовище формування МЕВ, стан ринкових відносин країн і особливості їх взаємовідносин. Економічні регулятори МЕВ. 5.4. Політико-правове середовище. Особливості взаємодії політики і економіки в МЕВ. Політичні інтереси країн та регіонів. Політична стабільність і політичні ризики. Міжнародний тероризм як фактор формування політичного середовища. Правові регулятори МЕВ. 5.5. Соціально-культурне середовище і його значення в розвитку МЕВ. 7.1. Система міжнародного поділу праці (МПП) . 7.2. Основні тенденції розвитку МПП у сучасних умовах.	2
3	Тема 13. Міжнародна міграція робочої сили. Тема 14. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини. Тема 15. Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу. Тема 17. Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання. 13.1. Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили і етапи розвитку. 13.2. Масштаби, форми і основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів. 13.3. Види міжнародної міграції. Міжнародний ринок спеціалістів високої кваліфікації. 14.1. Елементи світової валютної системи. 14.2. Еволюція світової валютної системи. 15.1. Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. 15.2. Сутність міжнародних кредитних відносин. 15.3. Основні види кредитних угод. 17.1. Значення світового ринку послуг, передумови його формування. 17.2. Специфічні риси міжнародної торгівлі послугами, її динаміка, структура і географічні напрямки	4

4	Тема 20. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків. Тема 21. Економічна єдність світу і глобальні проблеми СГ і МЕВ. 20.1.Необхідність і значення інтеграції України до СГ і МЕВ.20.2. Передумови входження України до світового економічного простору. 21.1.Формування економічної єдності світу. 21.2.Поглиблення інтернаціоналізації СГ.	6

Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях

№№ з/п	Назва теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Україна на світовому ринку товарів і послуг. 1.Види торгівлі в Україні.2.Інструменти торгової політики України.	6
2	Платіжний баланс України. 1.Потенціал і особливості євроінтеграційного вибору України. 2Економічні фактори інтеграції України	6
3	Євроінтеграційний вибір України. 1.Структура платіжного балансу України. 2. Методологія оптимізації платіжного балансу України.	12

Рекомендована література

Основна:

1. Антонюк Л. Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм. Монографія.— К.: КНЕУ, 2004. — 275 с.
2. Авдокушин Е.Ф. Международные экономические отношения: Учеб. пособие. - М.: Международные отношения, 2001. – 293с.
3. Линдерт П. Х. Экономика мирохозяйственных связей. - М: Прогресс, 1992. – 505с.
4. Міжнародна економіка: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 224с.
5. Міжнародна економіка. Підручник/В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, О.В.Летуча та ін. /За ред. В.М.Тарасевича. – К.:Знання, 2012. – 143 с.
6. Поручник А.И. Міжнародна економіка. Навч.-метод. посібник – К.: КНЕУ, 2005. - 156с.
7. Філіпенко А.С. Економічний розвиток сучасної цивілізації: Навч. посібник. - К., КНЕУ, 2000. – 560с.
8. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 784.

Допоміжна:

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – 216с.
2. Міжнародна економіка. Тести, задачі та індивідуальні завдання / За ред. В.М. Тарасевича – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2001.
3. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задой. – К.: Знання, 2007. – 332с.

4. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Вправи для студентів: Навчальний посібник / Укл. В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, С.В. Кузьмінов, О.В. Летуча, Б.В. Литовченко, Г.М. Пилипенко, Ю.І. Пилипенко, Н.В. Рябцева. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. – 72с.

Ресурси Інтернет

1. Сакс Дж.Д., Ларрен Ф.Б. Макроэкономика. Глобальный подход: Учебник / Дж.Д. Сакс, Ф.Б. Ларрен. –М: Дело,1996. – 848с.

<https://www.google.com/fusiontables/DataSource?docid...Vt08Z8i-QyJEwhrx>

2. The State in a Changing World / The World Bank. – Oxford: Oxford University Press, 1997. – 312 p.

3. Williamson O. Mechanisms of Governance / O. Williamson. – New York: Oxford University Press, 1996. – 429 p.

Укладачі:

к.е.н, доц.

О.В. Летуча

Завідувач кафедри політичної економії:

д.е.н., проф.

В.М.Тарасевич

Програму затверджено на засіданні НМК за спеціальністю 073 - "Менеджмент"

протокол № _____ від \" _____\" _____ року

Голова НМК за напрямом:

к.е.н., доц.

Д.Є.Козенков

Узгоджено:

Начальник навчального відділу:

В.В.Туріщев

2.ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

3 ДИСЦИПЛІНИ “МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ”

Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини».

План

1. Предмет курсу «Міжнародні економічні відносини».
2. Суттєвість міжнародних економічних відносин, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку.
3. Роль міжнародних економічних відносин у процесі інтеграції України в систему світогосподарських зв'язків.

Література

- 1.Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-22.
- 2.Косолапов Н. Международные отношения как специфический тип общения // Мировая экономика и международные отношения. — 1999. —№6. – С. 99-108.
- 3.Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. – С. 8-16.
- 4.Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.
- 5.Хасбулатов Р.И. Мировая экономика. - М.: ИНСАН, 1994. – С. 8-11.

Тема 2. Світове господарство та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у світовому господарстві та міжнародних економічних відносинах

План

- 1.Світове господарство: сутність, елементи і суб'єкти, формування, фактори розвитку.
2. Соціально-економічний принцип систематизації країн світу.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-22.
2. Косолапов Н. Международные отношения как специфический тип общения // Мировая экономика и международные отношения. — 1999. —№6. – С. 99-108.
3. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. – С. 8-16.
4. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.
5. Хасбулатов Р.И. Мировая экономика. - М.: ИНСАН, 1994. – С. 8-11.

Тема 3. Міжнародні економічні відносини у системі світового господарства і проблеми їх розвитку.

План

- 1.Формування міжнародних економічних відносин з розвитком світового господарства.
- 2.Формування світової ринкової економіки.
- 3.Форми міжнародних економічних відносин, їх взаємозв'язок та проблеми розвитку.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004.
2. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов/ Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В.Кулакова. - М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. - С. 168-180,604-633.
3. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006.
4. Рудый К.В. Финансовые, денежные и кредитные системы зарубежных стран: Учеб. пособие / К.В. Рудый. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Новое знание, 2004. – 400с.
5. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2003. - С. 427 - 462.
6. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / В.С. Будкін, А.С.Гальчінський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. - С. 232-343.
7. Економіка зарубіжних країн: Підручник/ А.С. Філіпенко, В.А. Вергун, І.В. Бураківський та ін. - К.:Либідь, 1996.- С. 141-163,198-213.

Тема 5. Середовище розвитку міжнародних економічних відносин.

План

1. Поняття середовища міжнародних економічних відносин, його структура і особливості.
2. Економічне середовище формування міжнародних економічних відносин.
3. Політико-правове середовище міжнародних економічних відносин.
4. Соціально-культурне середовище міжнародних економічних відносин.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-22.
2. Косолапов Н. Международные отношения как специфический тип общения // Мировая экономика и международные отношения. — 1999. —№6. – С. 99-108.
3. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. – С. 8-16.
4. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задой. – К.: Знання, 2007. – 332с.
5. Хасбулатов Р.И. Мировая экономика. - М.: ИНСАН, 1994. – С. 8-11.

Тема 6. Закони і принципи розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин.

План

1. Особливості дії економічних законів і закономірностей на міжнародному рівні.
2. Головні економічні закони розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-25.
2. Міжнародна економіка: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 4-54.
3. Світова економіка / За ред. Філіпенка А.С. - К.: Либідь, 2002. – С. 28-33.
4. Экономика: Учебник. 3-е изд., перераб. и доп. / Под ред. д-ра экон. наук проф. А.С. Булатова. – М.: Юристъ, 2001. – С. 691-710.
5. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 512-519.

Тема 7. Міжнародний поділ праці як об'єктивна основа міжнародних економічних відносин.

План

1. Система міжнародного поділу праці.
2. Головні організаційно-економічні форми втілення міжнародного поділу праці.
3. Проблеми і передумови участі України в міжнародному поділі праці.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-22.
2. Международные экономические отношения: Учебник для вузов / Под ред. проф. В.Е.Рыбалкина. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004.- С. 20-23.
3. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 20-41.
4. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. - К.: КНЕУ, 2003. - С. 621 - 658.
5. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. -М.: ЮНИТИ- ДАНА, 2003. - С. 16-73, 92-104, 131-148.
6. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / В.С. Будкін, А.С. Гальчінський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. - С. 176-231.

Тема 8. Загальні проблеми сучасних міжнародних економічних відносин.

План

1. Соціально-економічні та політичні особливості розвитку міжнародних економічних відносин сучасного періоду.
2. Проблеми зовнішньої заборгованості в міжнародних економічних відносинах.
3. Лібералізація зовнішньої торгівлі.
4. Розвиток транснаціонального бізнесу.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 90-113, 114-127.
2. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов/ Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В.Кулакова. - М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. - С. 334-336,482-522.
3. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.-С. 274-426.
4. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 90-110.
5. Рудый К.В. Финансовые, денежные и кредитные системы зарубежных стран: Учеб. пособие / К.В. Рудый. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Новое знание, 2004. – 400с.

Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція.

План

1. Сутність, цілі і значення міжнародної економічної інтеграції, основні риси.
2. Форми міжнародної економічної інтеграції. Етапи формування міжнародних економічних інтеграційних угруповань.
3. Світові інтеграційні процеси і Україна.

Література

1. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 141-161.
2. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.
3. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2003. - С. 427 - 462.
4. Спиридонов И.А. Мировая экономика: Учеб. пособие. - М.: ИНФРА- М, - 1997.- С. 66-82.
5. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / В.С.Будкін, А.С.Гальчінський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. -С. 232-343.

Тема 13. Міжнародна міграція робочої сили.

План

1. Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили.
2. Види міжнародної міграції.
3. Проблеми трудової міграції і ринку робочої сили в Україні.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 132-144.
2. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.- С. 427-443.
3. Международные экономические отношения: Учебник для вузов / Под ред. проф. В.Е. Рыбалкина. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. - С. 226 - 238.
4. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. – К.:ЦНЛ, 2006. -С. 115-140.
5. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2003. - С. 284 - 300.

Тема 14. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини.

План

1. Поняття валюти і її види. Конвертованість валют. Валютний курс, його види.
2. Еволюція світової валютної системи.
3. Механізм міжнародних розрахунків. Структура платіжного балансу і напрями його оптимізації.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 96-114.
2. Економіка зарубіжних країн: Підручник/ А.С. Філіпенко, В.А. Вергун, І.В.Бураківський та ін. - К.: Либідь, 1996.- С.15-17.
3. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов/ Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В.Кулакова. - М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. - С. 334-336,482-522.
4. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.-С. 274-426.
5. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006.-С. 141-161.
6. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть /В.С. Будкін, А.С.Гальчінський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. -С. 382-407.
7. Рудый К.В. Финансовые, денежные и кредитные системы зарубежных стран: Учеб. пособие / К.В. Рудый. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Новое знание, 2004. – 400с.

Тема 15. Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу.

План

1. Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці.
2. Міжнародний рух капіталу і світовий ринок позичкових капіталів.
3. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 114-127.
2. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов/ Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В. Кулакова. - М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. - С.148- 164.
3. Международные экономические отношения: Учебник для вузов/ Под ред. проф. В.Е. Рыбалкина. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. - С. 448 - 456.
4. Міжнародна економіка: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М.Тарасевича. - Дніпропетровськ: НМетАУ, 2000. -С.30-33.
5. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / В.С. Будкін, А.С.Гальчинський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. - С. 344-382.

Тема 17. Міжнародна торгівля та торговельна політика.

План

1. Теорії міжнародної торгівлі.
2. Ціноутворення на світовому ринку.
3. Особливості розвитку зовнішньоторговельної політики держав.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 42-60.
2. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.- С. 19-173,258-273.
3. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 65-84.
4. Міжнародна економіка. Опорний конспект лекцій / За ред. В.М.Тарасевича. - Дніпропетровськ: НМетАУ, 2000. –с.15-21.
5. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ- ДАНА, 2003. - С. 105-130, 149-216.
6. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / В.С. Будкін, А.С. Гальчинський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. - С. 84-99, 408-424.

Тема 20. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків.

План

1. Необхідність і значення інтеграції України до світового господарства і міжнародних економічних відносин.
2. Національні економічні інтереси України у сфері міжнародних економічних відносин: регіональні, субрегіональні та локальні.
3. Пріоритети України в регіональному співробітництві.

Література

1. Бендерський Ю. Реалії світогосподарських процесів і місце в них України / Економіка України. - 2000. - №1. - С. 70-75;
2. Білорус О. Імперативні стратегії розвитку України в умовах глобалізації // Економіка України.-2001. -№11. -С. 4-13.
3. Губский Б., Лукьяненко Д., Сиденко В. Интернационализация украинской экономики// Экономика Украины. - №9.- 2000. – С.16-25.
4. Климко Г.Н. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями // Фін. Україна. - 2000. -№11.- С.39-48.
5. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 165-186.
6. Опанасюк Г. Програма України - 2010: Інтеграція в ЄС //Вісник УАДА. - 1999. - №4. - С. 208-214.
7. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.

Тема 21. Економічна єдність світу і глобальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин.

План

1. Глобалізація економічного розвитку і роль міжнародних економічних відносин в установленні зв'язків національних економік зі світовим господарством.
2. Рушійні сили і особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми.
3. Глобальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-22, 149-168.
2. Білорус О. Глобалізація і національна стратегія України. Науково-методичне видання, „Броди-просвіта”, 2001. - 300с.
3. Клочко В. Глобализация и ее влияние на страны с переходной экономикой // Экономика Украины. - 2001. - №10. - С. 51-58.

3. ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ з дисципліни “ Міжнародні економічні відносини ”

1. Еволюція міжнародних економічних відносин як науки.
2. Об'єкт та предмет дисципліни "Міжнародні економічні відносини".
3. Методи і функції міжнародних економічних відносин як науки та навчальної дисципліни.
4. Еволюція світового ринку та міжнародної економіки. Зміст міжнародної економіки.
5. Структура міжнародної економіки.
6. Склад та загальна характеристика економіки розвинутих країн.
7. Особливості економіки країн, що розвиваються.
8. Особливості розвитку країн з перехідною економікою.
9. Рух міжнародної економіки: форми, напрями, чинники.
10. Сучасний світ і середовище міжнародної економіки.
11. Матеріальні основи руху міжнародної економіки.
12. Соціально-економічні основи руху міжнародної економіки.
13. Класичні теорії міжнародної торгівлі (загальна характеристика).
14. Теорія торговельних переваг Д. Рікардо.
15. Теорія Хекшера-Оліна.
16. Нові (альтернативні) теорії зовнішньої торгівлі
17. Наслідки зовнішньої торгівлі.
18. Базисна теорія митного тарифу.
19. Нетарифні інструменти торговельної політики.
20. Основні цілі, форми, інструменти та особливості торговельної політики в умовах глобальної економічної кризи.
21. Сутність, фактори та форми міжнародної міграції робочої сили.
22. Наслідки міжнародної міграції робочої сили для ринку праці.
23. Наслідки міжнародної міграції робочої сили для державних фінансів. Побічні ефекти міграції.
24. Основні міграційні потоки робочої сили на світовому ринку праці.
25. Сутність та форми міжнародного руху капіталу.
26. Наслідки міжнародного руху капіталу.
27. Світовий ринок капіталу в умовах глобальної економічної кризи. Міжнародні фінансові центри.
28. Міжнародний кредит суть, суб'єкти, функції і види.

29. Проблема зовнішньої заборгованості, шляхи та механізм її вирішення.
30. Поняття валюти та її види. Конвертованість валюти.
31. Валютний курс та котирування валюти.
32. Валютні ринки та валютні операції.
33. Поняття і види валютних систем.
34. Еволюція світової валютної системи.
35. Еволюція Європейської валютної системи в умовах глобальної економічної кризи.
36. Міжнародні розрахунки: сутність та форми.
37. Платіжний баланс, його структура та методологія складання
38. Рівні засоби та системи валютного регулювання
39. Страхування валютного ризику.
40. Сутність, передумови та цілі міжнародної економічної інтеграції.
41. Наслідки міжнародної економічної інтеграції.
42. Розвиток міжнародної економічної інтеграції та інтеграційні пріоритети України.
43. Рівні та принципи оцінки міжнародної економічної інтеграції.
44. Сутність і види міжнародного бізнесу.
45. Транснаціональні корпорації в умовах глобальної економічної кризи.
46. Умови та особливості функціонування міжнародного бізнесу в Україні в умовах глобальної економічної кризи.
47. Глобалізація економіки та світова політика.
48. Становлення глобального управління та його інституціональне забезпечення.
49. Міжнародні організації, їх класифікації.
50. Основні цілі, форми, інструменти та особливості торговельної політики в умовах глобальної економічної кризи і основи діяльності.

Міністерство освіти та науки України
Національна металургійна академія України

Кафедра політичної економії

РЕФЕРАТ

з дисципліни “ Міжнародні економічні відносини ”
на тему: «Теорії міжнародної торгівлі»

Виконав:

студент гр. МС-08-23
Петров А.С.

/ підпис /

Перевірив:

к.е.н, доц.
Сидорчук Е.Н.

/ підпис /

Дніпро 2016

Зразки оформлення плану реферату

План

	стор.
ВСТУП.	3
1. Загальна характеристика теорій міжнародної торгівлі... ..	5
2. Інструменти зовнішньоторговельної з поглядів меркантилістів	10
3. Теорії абсолютних та порівняльних переваг.....	17
4. Теорія Хекшера Оліна та парадокс Леонт'єва.	20
5. Новітні теорії міжнародної торгівлі	25
ВИСНОВОК.	28
ЛІТЕРАТУРА.	30

Зразок оформлення списку літератури, що використовується

ЛІТЕРАТУРА

1. Кальченко Т.В. Глобальна економіка: методологія системних досліджень: навч. посіб. / Т.В. Кальченко. – К.: КНЕУ, 2009. – 364 с.
2. Мазурок П.П. Глобальна економіка: навч. посіб. / П.П. Мазурок, Б.М. Одягайло, В.В. Кулішов, О.М. Сазонец. – Львів: «Магнолія 2006», 2009. – 208 с.
3. Світова економіка: підручник / За ред. С.В. Головка. – К.: Либідь, 2007. – 638 с.
4. Дахно І.І. Світова економіка: навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2006. – 264 с.

Зразок оформлення посилань

Неокласична школа першорядне значення додає визначенню попиту, виходячи з твердження про те, що “головною вимогою людини є задоволення його потреб, спочатку - життєво необхідних, потім - інших, менш настійних. Отже, на перше місце висувається попит, який є не що інше, як зовнішній вияв більш глибоких потреб людини”.¹⁾

Схильність до споживання - величина відносно постійна, тому “причину

порушення рівноваги на товарному ринку потрібно шукати не в процесі виробництва коштів споживання. Це порушення може витікати з диспропорції між пропозицією коштів накопичення і попитом на них”.²⁾

¹⁾Пезенти А. Очерки политической экономии.-Т.2. - М.: Прогресс, 1976.- С. 340.

²⁾ Жамс Е. История экономической мысли XX века. - М.: Изд-во иностранной литературы, 1959. - С. 250.

“Найбільш знаменний момент, що характеризує заощадження і інвестиції, - затверджує П.Самуельсон, - полягає в тому, що в нашому індустріальному суспільстві вони звичайно здійснюються різними особами і по незалежних один від одного причинах” [8, 250-251].

“Багато які економісти вважають, що такий структурний доказ, як міра концентрації або індекс Герфіндаля, недостатній для визначення міри конкурентності ринку. Більш того, вони затверджують, що треба передусім звернути увагу на саму ринкову поведінку фірм” [3, 214].

Додаток 4

Зразок оформлення таблиці

Таблиця 1.2

Використання компаніями США різних методів амортизації¹⁾

Методи	Роки			
	1986	1987	1988	1989
Прямолінійні	562	566	562	564
Прискорені:				
суми чисел	26	25	20	17
Зменшуваного залишку	65	57	57	57
Одиниць продукції	59	52	62	65
Інші	69	68	69	74

¹⁾Финансовые и инвестиционные показатели деятельности фирмы. - М.: Финансы и статистика, 1991. - С. 27.

Зразок оформлення рисунків

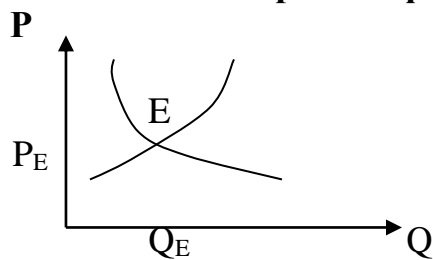
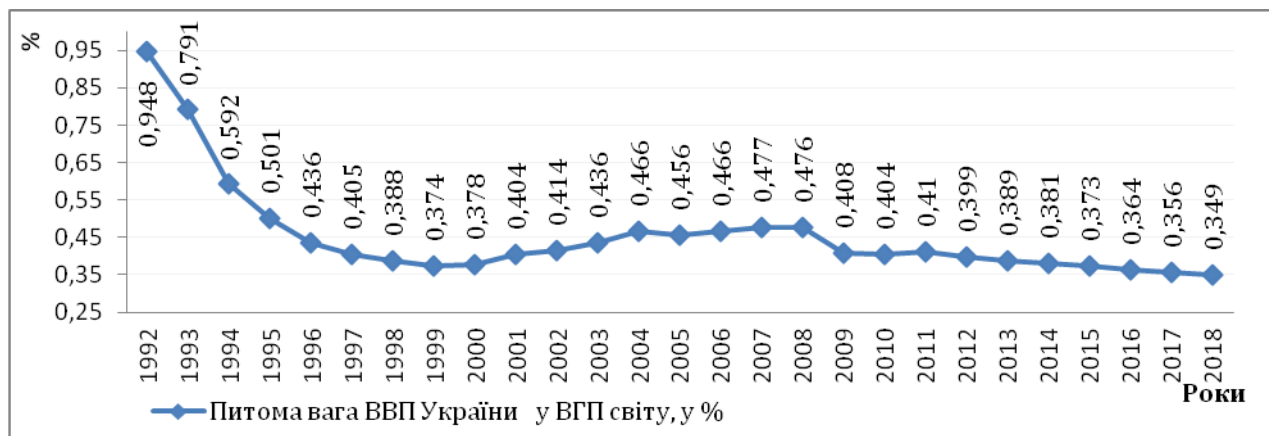

Рис. 2.1. Ціна рівноваги

* 2013 р. – попередня оцінка; 2014-2018 прогнозна оцінка експертів МВФ.

Складено за: International Monetary Fund. World Economic Outlook Database [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2014/>

Рис. 1.1. Фактична та прогнозна динаміка питомої ваги ВВП України у ВВП світу, у %

4. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

1. Еволюція міжнародних економічних відносин як науки.
2. Об'єкт та предмет дисципліни "Міжнародні економічні відносини".
3. Методи і функції міжнародних економічних відносин як науки та навчальної дисципліни.
4. Структура міжнародних економічних відносин.
5. Сутність, передумови та цілі міжнародної економічної інтеграції.
6. Сучасний світ і середовище міжнародних економічних відносин.
7. Наслідки міжнародного руху капіталу.
8. Еволюція світового ринку та міжнародної економіки. Зміст міжнародних економічних відносин.

9. Проблема зовнішньої заборгованості, шляхи та механізм її вирішення.
10. Загальна характеристика міжнародних економічних відносин. Транснаціональні корпорації.
11. Поняття і види валютних систем.
12. Рух міжнародних економічних відносин: форми, напрями, чинники.
13. Еволюція світової валютної системи.
14. Матеріальні основи руху міжнародних економічних відносин.
15. Поняття валюти та її види. Конвертованість валюти.
16. Соціально-економічні основи руху міжнародних економічних відносин.
17. Валютний курс та котирування валюти.
18. Класичні теорії міжнародної торгівлі (загальна характеристика).
19. Еволюція Європейської валютної системи.
20. Теорія торгівельних переваг Д. Рікардо.
21. Валютні ринки та валютні операції.
22. Теорія Хекшера-Оліна.
23. Міжнародні розрахунки: сутність та форми.
24. Нові (альтернативні) теорії зовнішньої торгівлі
25. Платіжний баланс, його структура та методологія складання
26. Зв'язок кривих пропозиції з базовою теорією зовнішньої торгівлі.
27. Рівні засоби та системи валютного регулювання.
28. Умови та особливості розвитку міжнародного бізнесу в Україні.
29. Наслідки зовнішньої торгівлі.
30. Рівні та принципи оцінки міжнародної економічної інтеграції.
31. Базисна теорія митного тарифу.
32. Наслідки міжнародної економічної інтеграції.
33. Нетарифні інструменти торгівельної політики.
34. Розвиток міжнародної економічної інтеграції та інтеграційні пріоритети України.
35. Основні цілі, форми та інструменти торгівельної політики.
36. Сутність і види міжнародного бізнесу.
37. Сутність, фактори та форми міжнародної міграції робочої сили.
38. Страхування валютного ризику.
39. Наслідки міжнародної міграції робочої сили для ринку праці.
40. Глобалізація економіки та світова політика.
41. Наслідки міжнародної міграції робочої сили для державних фінансів. Побічні ефекти міграції.
42. Становлення глобального управління та його інституціональне забезпечення.
43. Основні міграційні потоки робочої сили на світовому ринку праці.

44. Склад та загальна характеристика економіки розвинутих країн.
45. Сутність та форми міжнародного руху капіталу.
46. Особливості економіки країн, що розвиваються.
47. Світовий ринок капіталу. Міжнародні фінансові центри.
48. Особливості розвитку країн з перехідною економікою.
49. Міжнародний кредит: суть, суб'єкти, функції і види.
50. Нові індустріальні країни: склад та особливості розвитку.
51. Умови та особливості розвитку міжнародного бізнесу в Україні.

6. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

1. До цілей розвитку міжнародної економіки належать:
 - 1) оптимізація взаємовідношення національних економік;
 - 2) підтримання стабільного рівня цін;
 - 3) оптимізація поведінки споживача.
2. На якому з означених рівнів розвитку міжнародних економічних відносин його суб'єктами виступають окремі країни:
 - 1) мікроекономічному;
 - 2) макроекономічному;
 - 3) інтернаціональному.
3. По відношенню до міжнародної економіки системою вищого рівня виступає:
 - 1) національна економіка;
 - 2) галузь економіки;
 - 3) глобальна еколого-економічна й соціополітична система;
 - 4) регіональна господарська система.
4. Міжнародна економіка – це:
 - 1) діалектична єдність національних господарств та їх регіональних об'єднань, що історично складається в окремих національно-державних кордонах;
 - 2) регіональний господарський комплекс;
 - 3) первинна ланка суспільного поділу праці;
 - 4) галузева господарська система.
5. Виникнення нових незалежних держав і національних економік – це прояв:
 - 1) диференціації форм суспільного життя;
 - 2) інтеграції форм і видів суспільного життя
6. Проявом дії якого закону є поглиблення техніко-економічних та технологічних зв'язків національних економік:
 - 1) закону інтернаціональної вартості;
 - 2) закону інтернаціоналізації виробництва;
 - 3) закону накопичення;
 - 4) закону відповідності виробничих відносин рівню та характеру продуктивних сил.

7. Яке з нижченаведених визначень характеризує міжнародну економічну взаємодію:

- 1) стійкі економічні зв'язки на основі спільних, раніше розроблених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах;
- 2) найпростіші економічні зв'язки, що мають епізодичний характер, регулюються одноразовими угодами;
- 3) вищий рівень розвитку МЕВ, переплетіння економік країн, погодження державної політики у взаємних економічних відносинах і у відносинах з третіми країнами;
- 4) тісні економічні зв'язки кооперативного типу на основі спільних, раніше розроблених і погоджених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах і угодах.

8. Предмет міжнародних економічних відносин пов'язаний із:

- 1) вибором оптимального варіанту використання обмежених ресурсів мікрорівня міжнародної економіки;
- 2) вибором оптимального варіанту використання обмежених ресурсів мезорівня міжнародної економіки;
- 3) вибором оптимального варіанту використання обмежених ресурсів мегарівня міжнародної економіки.

9. Яке з нижченаведених визначень характеризує міжнародні економічні відносини:

- 1) стійкі економічні зв'язки на основі спільних намірів, закріплених у довгострокових економічних угодах;
- 2) найпростіші економічні зв'язки, що мають епізодичний характер, регулюються одноразовими угодами;
- 3) переплетіння економік країн, погодження державної політики у взаємних економічних відносинах і у відносинах з третіми країнами;
- 4) тісні економічні зв'язки кооперативного типу на основі спільних, раніше розроблених і погоджених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах і угодах.

10. На якому з означених рівнів розвитку міжнародних економічних відносин його суб'єктами виступають окремі міжнародні організації і міжнародні інтеграційні об'єднання:

- 1) мікроекономічному;
- 2) макроекономічному;
- 3) інтернаціональному.

11. Основні закономірності розвитку світового господарства на межі 19-20 ст. досліджувалися в роботах:

- 1) А. Сміта, Д. Рікардо, У. Петті;
- 2) Р. Гільфердінга, В. Леніна, Д. Гобсона;
- 3) Д. Кейнса, М. Фрідмена, С. Харриса;
- 4) Г. Мюрдаля, Б. Оліна, А. Вебера;
- 5) Дж. Вайнера, П. Еджуорта, К. Маркса.

12. Об'єктом вивчення міжнародних економічних відносин як науки виступає:

- 1) мегарівень глобальної господарської системи;

- 2) мезорівень глобальної господарської системи;
- 3) мікрорівень глобальної господарської системи;

13. Релігійні конфесії є елементами:

- 1) політичного середовища;
- 2) соціального середовища;
- 3) духовного середовища.

14. Закон інтернаціоналізації виробництва показує:

- 1) причинну залежність організаційно-технічних відносин від технологічної кооперації та якості робочої сили, від рівня усупільнення та масштабів виробництва;
- 2) формування цін і пропорцій обміну на світових ринках товарів, послуг та факторів виробництва;
- 3) поглиблення техніко-економічних і технологічних зв'язків національних економік, переплетення їх в єдину господарську систему;
- 4) умови розширеного відтворення.

15. Яке з нижченаведених визначень характеризує міжнародне економічне співробітництво:

- 1) стійкі економічні зв'язки на основі спільних, раніше розроблених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах;
- 2) найпростіші економічні зв'язки, що мають епізодичний характер, регулюються одноразовими угодами;
- 3) вищий рівень розвитку міжнародних економічних відносин, переплетіння економік країн, погодження державної політики у взаємних економічних відносинах і у відносинах з третіми країнами;
- 4) тісні економічні зв'язки кооперативного типу на основі спільних, раніше розроблених і погоджених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах і угодах.

16. Практична функція міжнародних економічних відносин як науки полягає у:

- 1) вивченні економічних процесів та явищ, що відбуваються у світовому господарстві;
- 2) тому, що вона виступає теоретичним фундаментом комплексу фундаментальних наук, досліджування окремих аспектів функціонування та розвитку світового господарства;
- 3) виробленні практичних рекомендацій відносно заходів зовнішньоекономічної політики.

17. З особливостей міжнародних економічних відносин на сучасному етапі вкажіть ту, що зумовлена розпадом соціалістичної системи:

- 1) посилення взаємозв'язку між національними та інтернаціональними інтересами;
- 2) зміна соціально-економічної моделі світу;
- 3) активний вплив на міжнародні економічні відносини НТР;
- 4) посилення механізмів регулювання міжнародних економічних відносин.

18. Яка з наступних проблем належить до предмету міжнародної економіки як науки:

- 1) оптимізація діяльності фірми;

- 2) підтримання високого рівня зайнятості в економіці;
- 3) оптимізація зовнішньоторговельних відносин країни.

19. Які країни входять до складу НАФТА:

- 1) США, Канада, Мексика;
- 2) США, Мексика, Бразилія;
- 3) Канада, США, Аргентина.

20. Проявом дії якого закону є поглиблення техніко-економічних та технологічних зв'язків національних економік:

- 1) закону інтернаціональної вартості;
- 2) закону інтернаціоналізації виробництва;
- 3) закону накопичення;
- 4) закону відповідності виробничих відносин рівню та характеру продуктивних сил.

21. З особливостей міжнародних економічних відносин на сучасному етапі вкажіть ту, що забезпечує управління ними на інтернаціональному рівні:

- 1) посилення взаємозв'язку між національними та інтернаціональними інтересами;
- 2) зміна соціально-економічної моделі світу;
- 3) активний вплив на міжнародні економічні відносини НТР;
- 4) посилення механізмів регулювання міжнародних економічних відносин.

22. Методологічна функція міжнародних економічних відносин як науки полягає:

- 1) у вивченні економічних процесів та явищ, що відбуваються у світовому господарстві;
- 2) у тому, що вона виступає теоретичним фундаментом комплексу фундаментальних наук, досліджування окремих аспектів функціонування та розвитку світового господарства;
- 3) у виробленні практичних рекомендацій відносно заходів зовнішньоекономічної політики.

23. До основних форм інтеграції виробництва не відноситься:

- 1) міжнародний поділ праці;
- 2) техніко-економічний рух факторів виробництва;
- 3) міжнародна конкуренція;
- 4) транснаціоналізація виробництва.

24. Пояснити, який параметр є пріоритетним у розвитку міжнародної інтеграції у XXI ст.:

- 1) об'єднаний інформаційний простір;
- 2) загальна економічна система;
- 3) загальна структура виробництва.

25. Конкретними формами міжнародного поділу праці є:

- 1) міжнародна спеціалізація;
- 2) міжнародна кооперація;
- 3) міжнародне комбінування;
- 4) міжнародна концентрація капіталів;

5) 1, 2 та 3;

б) усе вищеназване.

26. З особливостей міжнародних економічних відносин на сучасному етапі вкажіть ту, що зумовлює раціональні зміни в структурі міжнародних економічних відносин:

- 1) посилення взаємозв'язку між національними інтернаціональними інтересами;
- 2) зміна соціально-економічної моделі світу;
- 3) активний вплив на міжнародні економічні відносини НТР;
- 4) підсилення механізмів регулювання міжнародних економічних відносин.

27. З факторів розвитку міжнародних економічних відносин у світовому господарстві вкажіть той, що виник на початку 50-х років ХХ ст.:

- 1) відмінності в природних умовах і ресурсах;
- 2) міжнародний поділ праці;
- 3) НТР;
- 4) формування крупної промисловості.

28. Міжнародні економічні відносини – це суспільно-виробничі зв'язки між:

- 1) країнами;
- 2) країнами і міжнародними організаціями;
- 3) міжнародними організаціями;
- 4) між усіма суб'єктами міжнародної економіки.

29. Визначити сучасну особливість міжнародної економічної інтеграції, що обумовлена нерівномірністю розвитку окремих регіонів світу:

- 1) динамізм;
- 2) розвиток інтеграції в одночасно з дезінтеграцією;
- 3) глобальний регіоналізм.

30. До основних факторів розвитку міжнародного поділу праці відносяться:

- 1) природно-географічні;
- 2) науково-технічний прогрес;
- 3) соціально-економічні;
- 4) політичні;
- 5) все зазначене.

31. Міжнародна економічна інтеграція – це:

- 1) зближення, об'єднання і взаємопристосування національних економік;
- 2) встановлення сталих виробничих зв'язків між країнами, вихід відтворювального процесу за національні межі.

32. Який з факторів міжнародного поділу праці є важливішим у сучасних умовах:

- 1) природно-географічні;
- 2) науково-технічний прогрес;
- 3) соціально-економічні;
- 4) політичні фактори.

33. Назвіть характерні риси міжнародних економічних відносин промислово розвинених країн:

- 1) мають зрілі форми розвитку, розвиваються в умовах конкуренції і глибоких зв'язків, що переходять зі стадії інтернаціоналізації до стадії інтеграції;
- 2) залишаються ще відокремленими, не зазнають всієї сили впливу міжнародної конкуренції, відбувається докорінний злам механізму їх міжнародних економічних відносин;
- 3) характеризуються зміною моделі міжнародних економічних відносин і ролі у світовому господарстві.

34. Технологічний поділ праці – це:

- 1) поділ праці між учасниками виробничого процесу, котрі на основі предметної, подетальної спеціалізації виробляють рад напівфабрикатів, з яких у підсумку у межах даної кооперації праці створюють продукт особистого або виробничого споживання;
- 2) суто кількісний поділ однорідної праці між багатьма учасниками виробничого процесу.

35. Валютна система являє собою:

- 1)розгалужену систему механізмів, функціонування яких має забезпечувати купівлю та продаж національних грошових одиниць та іноземних валют з метою їх використання для обслуговування міжнародних платежів;
- 2)державно-правову форму організації валютних відносин у міжнародній економіці;
- 3)здатність національної валюти вільно обмінюватися на валюти інших країн за встановленим курсом.

36. Яка система була історично першою у процесі еволюції світової валютної системи:

- 1)Ямайська валютна система;
- 2)система золотого стандарту,
- 3)Бреттон-Вудська валютна система.

37. Термінові операції, що передбачають торгівлю стандартними контрактами, в яких регламентовані сума, метод розрахунку та термін – це:

- 1)опціонні угоди;
- 2)валютні операції спот;
- 3)ф'ючерсні валютні операції;
- 4)форвардні валютні операції.